رسم‌های فراموش شده عید...

کدخدامنشی، تخم‌مرغ رنگی، حنای شب عید، عیدی گرفتن دم درِ خانه‌ها...

فاطمه زردشتی نی‌ریزی، نی‌ریزان فارس:

عید است دیگر! فارغ از همه‌ی مشکلات و گرفتاری‌ها و تورم و چه‌و چه... اسم نوروز که می‌آید، حال و هوای آدم عوض می‌شود و روحیه‌اش دگرگون... دلت می‌خواهد با شروع سال جدید، تغییری در خودت و زندگی‌ات ایجاد کنی، تغییری هر چند کوچک؛ تغییری مثل خرید یک ماهی قرمز در تنگی بلور، گردگیری یک قاب، جابجا کردن یک گلدان در گلدانی بزرگتر، شستن قالیچه‌ای قدیمی یا سرزدن به خانه‌ی کسی که مدت‌هاست ندیدی‌اش...

اغراق نیست اگر بگوییم با وجود مشکلات ریز و درشت این روزها، نوروز هنوز زیباست و زیبایی‌های خاص خودش را دارد... رسمی که سال‌هاست با ماست و خیلی‌ها برای زنده‌نگه‌داشتنش تلاش می‌کنند...

سال تحویل کنار همسر و فرزندان

فرشته شکراللهی از کسانی است که در نوروز مراسمی مانند هفت‌سین، شنبه سال و سیزده‌بدر را اجرا می‌کند.

دوست دارد لحظه سال تحویل را کنار همسر و بچه‌هایش باشد. لحظه‌ای که برایش جذابترین بخش نوروز است.

می‌گوید: البته با تمام این تفاسیر، سیزده بدر هم جای خود دارد. چهار تا خواهریم و با زن داداش‌ها برنامه‌ریزی می‌کنیم تا سیزده‌بدر را کجا برویم و واقعاً هم به ما خوش می‌گذرد.

نوروزهای قدیم و کدخدا مَنِشی

زیباترین لحظه‌ی نوروز برای حیدرقلی مرادی ۵۸ ساله، لحظه‌ی سال تحویل است. اهل بختگان است و سرزدن به بزرگترها در نوروز را از مهم‌ترین کارهای نوروز می‌داند.

یادی از خاطرات گذشته می‌کند...

بچه که بودیم شب‌های چهارشنبه آخر هر سال، هیزم جمع می‌کردیم. پدر و مادرمان آتش می‌کردند و ما از روی آتش می‌پریدیم. آن زمان در نوروز کدخدامَنِشی رسم بود. همه با هم یک جا جمع می‌شدند و می‌رفتند خانه‌ی کدخدای محل. ما هم که بچه بودیم راه می‌افتادیم دنبال‌شان. زمانه عوض شده اما ما تا آنجایی که می‌توانیم سعی می‌کنیم احترام بزرگترها را حفظ کنیم. همین است که قبل از سال تحویل، با بچه‌ها می‌رویم خانه‌ی مادرم تا سال تحویل کنار پیرزن باشیم. سیزده بدر هم سعی می‌کنیم همگی دور هم باشیم. حاج محسن مرادی یکی از اقوام‌مان است که پدرش کدخدا بوده و الان خودش ساکن شیراز است. او یک روز قبل از سیزده بدر به روستا می‌آید و تصمیم می‌گیرد کجا برویم، هر سال همین طور است. هیچ کس هم به احترام او، روی حرفش حرف نمی‌زند و نزدیک چهارده پانزده خانوار او را همراهی می‌کنند.

داشته باشیم راه دور می‌رویم و نداشته باشیم راه نزدیک!

معصومه زیدآبادی ۵۱ ساله سعی می‌کند تا آنجا که می‌تواند، مسافرت عیدش را انجام دهد.

می‌گوید: داشته باشیم راه دور می‌رویم و نداشته باشیم راه نزدیک! البته در کنار آن کارهایی مثل خانه‌تکانی، کاشت سبزه، چیدن هفت‌سین و... را نیز انجام می‌دهیم. سیزده‌بدر را هم هر جا دختر و دامادم بگویند می‌رویم. هر جا بگویند نه نمی‌آورم، می‌خواهم آن‌ها راحت باشند. البته هرچند ما این کارها را انجام می‌دهیم ولی عیدهای زمان قدیم حال و هوای دیگری داشت. تخم‌مرغ رنگ می‌کردیم و روز قبل از عید حمام می‌رفتیم حتماً به دست و پایمان حنا می‌زدیم. اصلاً نمی‌دانم چطور بود که آن زمان اگر مردم پول هم نداشتند خوشحال بودند. یک گلیم کهنه داشتند، همان را می‌شستند و خوشحال بودند اما الان طرف برای عید کل زندگی‌اش را عوض می‌کند اما خوشحال نیست.

از چهارشنبه‌سوری خاطره خوبی ندارم

اسماعیل مرادی ۴۳ ساله از چهارشنبه سوری خاطره خوشی ندارد. چند سال پیش بچه‌ی یکی از اقوام‌شان با ترکیدن یک ترقه آسیب شدید دید و سعی می‌کند از چهارشنبه‌سوری دوری کند. بقیه رسوم نوروز اما مثل خانه‌تکانی، هفت‌سین، دید و بازدید، سیزده‌بدر و... را اجرا می‌کند و از مراسم نوروز، سیزده‌بدر را بیش از تمامی مراسم دوست دارد.

می‌گوید: نوروز باستانی از زمان هخامنشیان بوده و کسی نمی‌تواند بعد از چند هزار سال آن را از بین ببرد. سال تحویل را همیشه کنار خانواده‌ام هستم و اغلب سیزده‌بدرها را خودم برنامه‌ریزی می‌کنم کجا برویم که با پدر و مادرم می‌رویم بیرون.

سال تحویل و امامزاده یوسف

مریم اسماعیلی ۵۲ ساله و اهل دهمورد است.

می‌گوید: هر کس عید تا عید خانه تکانی می‌کند من سالی سه بار! بس که می شورم و می‌سابم! سال‌تحویل‌ها را می‌روم امامزاده یوسف که توی ده‌مان است و خدایی خیلی هم از او حاجت گرفته‌ام. نشد هم می‌روم جایی که سرسبز باشد یا کنار آبی روان، سال را تحویل می‌کنم. دو سال پیش اما تا لحظه‌ی سال تحویل لباس می‌شستم و نشد بروم امامزاده یوسف، اما سعی کردم هر طور بود خودم را به زمین سبزی که کنار خانه‌امان بود برسانم. عیدهای زمان قدیم اما بهتر بود. بچه که بودیم با تعدادی از بچه‌ها جمع می‌شدیم می‌رفتیم دم درِ خانه‌ها برای گرفتن عیدی، اگر پول می‌دادند که خیلی خوشحال می‌شدیم اما اگر شیرینی می‌دادند به نشانه نارضایتی می‌ریختیم پشت در خانه‌اشان و برمی‌گشتیم.

سیزده‌بدر و دمبَل

داوود غفاری از رسوم نوروز، دید و بازدید و سیزده‌بدر را اجرا می‌کند.

می‌گوید: خانه‌تکانی هم که با خانم‌هاست! چهارشنبه سوری را هم اگر بچه‌ای همراهم باشد، به محل برگزاری آن نمی‌روم اما اگر خودم تنها باشم چرا! چرخی می‌زنم. سال تحویل را کنار بچه‌هایم هستم و بعد از آن فوری به پدرم سر می‌زنم.

در مورد جذابترین بخش نوروز این گونه می‌گوید: اگر دمبَل در طبیعت باشد، سیزده‌بدر و بیرون آوردن دَمبل، بهترین بخش نوروز است.

گره‌زدن سبزه سیزده!

هر روز پول داشته باشی همان روز برایت عید است!

این را زهره پورپاریزی ۲۵ ساله می‌گوید. کسی که با وجود اینکه بختش امسال باز شده، بهترین بخش نوروز را گره‌زدن سبزه‌های روز سیزده‌بدر می‌داند!

با خنده می‌گوید: درست است که بختم باز شده، اما خب گره‌های دیگری هم در زندگی‌ام هست که امیدوارم با گره زدن سبزه‌های روز سیزده‌بدر، آن‌ها هم باز شوند.

چهارشنبه‌سوری سال‌های گذشته را با دوستانش بیرون می‌رفته و امسال قرار است در مِلک شوهرش آتشی به پا کنند و از روی آن بپرند.

می‌گوید: خانه برادرم مشهد است و ۱۰-۱۲ سال است سال نو را در حرم امام رضا(ع) و با پدر و مادرم تحویل می‌کردیم. امسال اما با وجود اینکه پدرم فوت شده، هنوز معلوم نیست.

کنار برادر شهیدم!

در مورد لحظه سال تحویل که می‌پرسم اشک در چشمان زهره حداد حلقه می‌زند.

سال تحویل را با خانواده، سر قبر برادر شهیدم هستیم. احساس می‌کنم باید آن لحظه کنار او باشم و با او سال جدیدم را شروع کنم.

لذت‌بخش‌ترین بخش نوروز را دید و بازدید و بودن کنار یکدیگر می‌داند و می‌گوید: مهم این است کنار هم باشیم، چه نوروز چه روزهای دیگر. سیزده‌بدر هم که امر، امر بچه‌هاست. من بچه‌ها را دعوت می‌کنم. ممکن است بروند با خانواده‌های همسرشان، هرچند اگر بروند هم سعی می‌کنند عصر سری به ما بزنند.

نوروز باعث می‌شود دوستی‌ها، محبت‌ها و فرهنگ دید و بازدید از بین نرود.

هوشنگ شاهسونی ۵۲ ساله از ۱۲-۱۰ سالگی تا روزی که ازدواج کرده، سال تحویل را خانه‌ی عمه‌اش بوده. عمه و شوهرعمه‌ای که بچه نداشتند و هوشنگ شاهسونی برای اینکه در آن لحظه احساس تنهایی نکنند، سال جدید را با آن‌ها شروع می‌کرده.

می‌گوید: محمدآباد بودیم آن زمان. مردم محمدآباد، آن زمان، یک روز قبل از عید، علف سبزی را از گندمزارها می‌بردند و جلوی در خانه‌اشان می‌بستند. شب قبل از عید را حتماً شیربرنج می‌خورند. ما شاهسون‌ها آن زمان کلانتری داشتیم به نام حاجی‌قدرت!... که همه برای عید می‌رفتند خانه‌اشان و من هم اغلب به اتفاق مادربزرگم در نوروز به آنجا می‌رفتم. یادم هست همیشه بیشترین عیدی را از حاجی‌قدرت!... می‌گرفتم که پنج تومان بود. البته گاهی هم پدربزرگ‌ها به عنوان عیدی به نوه‌هایشان گوسفند و بره می‌دادند.

صبح روز بعد از عید، ۱۰-۱۲ تا بچه جمع می‌شدیم و می‌رفتیم درِ خانه‌ها را می‌زدیم برای گرفتن عیدی که هر کس به وسع خودش یک عیدی به ما می‌داد، یادم هست یکبار دسته‌جمعی رفتیم درِ خانه‌ی بنده‌خدایی که تخم‌مرغ به ما عیدی داد. درِ خانه‌اشان را که بست یکی از بچه‌ها که از این عیدی خوشش نیامده بود گفت بیایید همه‌ی تخم‌مرغ‌ها را بزنیم به در خانه‌اشان که ما هم همین کار را انجام دادیم. خلاصه درِ خانه‌ی آن بنده‌خدا یک وضعی شده بود که دیدن داشت!

برای عیددیدنی هم ۳۰-۲۰ نفر با هم همراه می‌شدند و به منزل بزرگترها می‌رفتند، حتی گاهی از این روستا به روستایی دیگر.

آقای شاهسونی می‌گوید: بعد از گذشت سال‌ها الان اما دوست دارم لحظه‌ی سال تحویل را کنار خانواده‌ام باشم و هستم. سال تحویل، جاهای زیادی را امتحان کرده‌ام اما هیچ جا خانه‌ی آدم نمی‌شود، به علاوه اینکه روز اول فروردین تولد همسرم هست و ما علاوه بر جشن نوروز، جشن تولد او را هم داریم که همین جا به او تبریک می‌گویم.

به شنبه سال اعتقادی ندارم اما سیزده‌بدر را برگزار می‌کنیم. غالباً دقیقه نود تصمیم می‌گیریم کجا برویم و از قبل برنامه‌ریزی نداریم.

شاهسونی می‌گوید: در این زندگی ماشینی و صنعتی امروزی، نوروز باعث می‌شود به نوعی دوستی‌ها، محبت‌ها و فرهنگ دید و بازدید از بین نرود. خیلی‌ها جمشید را پایه‌گذار نوروز می‌دانند اما من می‌گویم چه جمشید، چه هر کس دیگری این کار را کرده، کار قشنگی بوده. امیدوارم این سال، سالی شاد و پر از برکت برای همه‌ی ایرانیان باشد.

شهر فرنگ

نگاهی به سریال و برنامه‌های نوروزی

محمد جلالی، نی‌ریزان فارس:

مواجهه نوروز و رمضان سبب شده تا تلویزیون و رقیب سرسختش یعنی پلتفورم‌های نمایش خانگی پر قدرت پا به عرصه بگذارند.

دو مناسب یعنی رمضان و نوروز از دیرباز ماههای پر سریال بوده‌اند که در زیر به معرفی آنها که قرار است در نوروز به قاب تلویزیون بیایند، می‌پردازیم:

شبکه یک: زیرخاکی و نون‌خ

این شبکه امسال دو سریال برای آنتن در نظر گرفته است که به ترتیب سریال «زیرخاکی» در ۱۶ قسمت و بعد از آن سریال «نون‌خ» در ۲۵ قسمت روی آنتن خواهد رفت.

شبکه دو: شب عیدی

برنامه «شب عیدی» به صورت زنده ساعت ۲۲ از شبکه دو سیما پخش می‌شود. این برنامه با محوریت آغاز سال نو و شب عید، که مصادف شده با ماه مبارک رمضان با دعوت از میهمانان محبوب و مورد پسند به همراه آیتم‌های متنوع و جذاب روی آنتن می‌رود.

شبکه سه: پانتولیگ و معرکه

برنامه «پانتولیگ» با اجرای محمدرضا گلزار در شب‌های رمضان و عید نوروز ساعت ۲۲:۳۰ پخش خواهد شد.

«معرکه» که مسابقه‌ای برپایه عناوین شغلی است و با اجرای سیدجواد رضویان، هر شب ساعت ۲۰ روی آنتن می‌رود.

نماوا: جنگل آسفالت، اکازیون و سووشون

نماوا در یک سال گذشته «شبکه مخفی زنان»، «شریک جرم» و همچنین سریال کمدی «داوینچیز» را پخش کرد که پخش همگی به پایان رسیده است.

جنگل آسفالت:

یک درام ملتهب و جذاب با بازی نوید محمدزاده امیر جعفری، مریلا زارعی، فرشته حسینی، علیرضا جعفری، ریما رامین‌فر، دیبا زاهدی، آزاده صمدی و مسعود کرامتی.

اولین قسمت «جنگل آسفالت» ساعت ۸ صبح ۳ فروردین منتشر می‌شود.

اکازیون:

نماوا قرار است از اول فروردین ۱۴۰۳ پخش سریال کمدی خانوادگی «اکازیون» را آغاز کند.

این سریال را مسعود اطیابی کارگردانی کرده است که ساخت فیلم‌های «هتل»، «انفرادی» و «دینامیت» را در کارنامه دارد.

سووشون:

این سریال به کارگردانی نرگس آبیار با نگاهی به رمان جاودانه سیمین دانشور جلو دوربین برده و حضور بازیگرانی، چون بهنوش طباطبایی، میلاد کی‌مرام، هوتن شکیبا و سام درخشانی در سریال می‌تواند مخاطبان زیادی را دوباره با نماوا همراه کند.

فیلم‌نت: افعی تهران و محبوبه شب

افعی تهران:

این پلتفرم با بسته‌شدن پرونده پخش سریال‌های «مرداب» و «دفتر یادداشت» از ۱۶ اسفند سریال جدیدی به‌نام «افعی تهران» را پیش‌روی مخاطبان قرار داده است؛ سریالی به‌کارگردانی سامان مقدم که ساعت ۸ صبح چهارشنبه‌های هر هفته توزیع می‌شود.

قسمت اول «افعی تهران» بازخوردهای خوبی گرفته است و می‌توان انتظار داشت که بتواند تجربه پخش سریال محبوب «پوست شیر» را برای مخاطبان فیلم‌نت تداعی کند. پیمان معادی، هم به‌عنوان نویسنده و هم بازیگر در «افعی تهران» حضور دارد. سحر دولتشاهی، آزاده صمدی، پژمان جمشیدی و مریلا زارعی از دیگر بازیگران این سریال هستند.

محبوبه شب:

فیلم‌نت مجموعه عاشقانه‌ای به‌نام «محبوبه شب» را هم آماده پخش دارد که به‌نظر می‌رسد با توجه به خالی‌بودن کنداکتور این پلتفرم به‌زودی پخشش آغاز شود. «محبوبه شب» را آیدا پناهنده، سازنده‌فیلم‌های سینمایی موفقی، چون «اسرافیل»، «ناهید» و «تی تی» کارگردانی کرده‌است.

پارسا پیروزفر، هدی زین‌العابدین، رضا بهبودی و پدرام شریفی بازیگران این سریال هستند.

شب آهنگی

این پلتفرم برنامه «شب آهنگی» با اجرای حامد آهنگی را هم در حال پخش دارد که در نوروز هم مهمان خانه‌های مخاطبانش خواهد بود.

فیلیمو: بازنده و چند رئالیتی شو

فیلیمو با به پایان رسیدن سریال «نیسان آبی ۲» ساخته مسعود اطیابی، فقط مجموعه «گناه فرشته» به‌کارگردانی حامد عنقا را درحال پخش دارد؛ سریالی با بازی شهاب حسینی که بازخوردهای متفاوتی دریافت کرده است و قسمت‌های جدیدش در ایام نوروز منتشر می‌شود.

بازنده

این پلتفرم سریال «بازنده» به‌کارگردانی امین حسین‌پور را نیز آماده انتشار دارد. این مجموعه جنایی و رازآلود درباره زندگی یک کارآگاه ساخته شده و از حضور بازیگرانی، چون علیرضا کمالی، صابر ابر، سارا بهرامی، صدف اسپهبدی، رویا جاویدنیا و پیمان قاسم‌خانی بهره گرفته است.

فصل سوم سریال پرمخاطب «زخم‌کاری» به‌کارگردانی محمدحسین مهدویان نیز این روزها مراحل تولیدش را پشت‌سر می‌گذارد و پیش‌بینی می‌شود بعد از پایان سریال «گناه فرشته» در دسترس مخاطبان قرار گیرد.

از دیگر مجموعه‌های درحال ساخت فیلیمو نیز می‌توان به سریال «برای آخرین‌بار» به‌کارگردانی تینا پاکروان و «هزارویک شب» به‌کارگردانی مصطفی کیایی اشاره کرد که هنوز زمان پخششان مشخص نشده است.

برنامه گفت‌وگومحور «دوشات»، مسابقه «اسکار» و رئالیتی‌شو مافیایی «شب‌های مافیا، زودیاک» که این روزها در حال انتشار از فیلیمو هستند و در نوروز هم مهمان خانه مردم خواهند بود.

براساس برخی اخبار غیررسمی، علاوه بر این برنامه‌ها قرار است فصل دوم مسابقه «صداتو» با اجرای محسن کیایی نیز در عید پیش‌رو منتشر شود تا فیلیمو دست پرتر از سایر رقبایش باشد.

تماشاخانه: هفت و اهل هوا

«تماشاخانه» مدتی می‌شود هیچ برنامه جدیدی را در دسترس مخاطبانش قرار نداده است، اما به‌نظر می‌رسد به‌زودی با پخش فصل دوم سریال «هفت» و «اهل هوا» فعالیتش را از سر بگیرد. سریال «هفت» به‌کارگردانی کیارش اسدی‌زاده درباره گروه جوانی است که با قتل یکی از اعضایشان به‌دست مافیای موادمخدر، تصمیم به انتقام می‌گیرند.

سریال «اهل هوا» با بازی پژمان بازغی نیز اثری در ژانر وحشت است. چند پلتفرم جدید هم قرار است در سال آینده با آثار متفاوت آغازبه‌کار کنند.

سکانس آخر

فیلم های «تمساح خونی»، «آسمان غرب»، «بی بدن»، «پرویزخان»، «آپاراتچی»، «نوروز» و «ایلیا در جستجوی قهرمان» به عنوان ترکیب اکران نوروزی اعلام شده بودند

برندگان اسکار ۲۰۲۴ معرفی شدند و فیلم اوپنهایمر با ۷ جایزه و فیلم بیچارگان با ۴ جایزه بیشترین سهم از جوایز دوره نود و ششم را به خود اختصاص دادند

وزیر ارشاد: فیلم سینمایی «حکیم نظامی» ساخته می‌شود

ترانه علیدوستی بعد از مرگ برادرش در چهارشنبه سوری نوشت: زمان مرگ پویان من سر فیلمبرداری فیلم چهارشنبه‌سوری بودم و دقیقا در همان روز چهارشنبه‌سوری، یعنی ۲۵ اسفند سال ۸۳ فوت کرد. وقتی خبر را دادند نمی‌دانم چطور تا خانه رفتم

مسابقه تلویزیونی مردان آهنین که در سال‌های نه چندان دور یکی از پایه‌های ثابت برنامه‌های تلویزیونی صداوسیما در ایام نوروز بود، امسال یک بار دیگر در لیست پخش قرار گرفته است

کنسرت ساسی مانکن در عمان چرا لغو شد؟ فرار از ترس بازداشت و دیپورت به ایران

رابرت دنیرو هنرپیشه معروف هالیوود: اگر به ترامپ رأی دهید به کابوس بازمی گردیم/او یک قلدر کلاسیک است

ستاد دیه کشور: گلریزان طرفداران محسن چاوشی موجب آزادی ۵۰ زندانی شد

بازگشت دف نوازی به عراق پس از داعش نواختن دف در عراق پس از ممنوعیت در دوران داعش رواج گرفته و عاملی برای زنده نگاه داشتن موسیقی مذهبی در عراق به شمار می آید

خداحافظی خیابانی از دنیای ورزش جواد خیابانی روی آنتن زنده گفت: برای مراحل بازنشستگی به اداره بازنشستگی سازمان صداوسیما مراجعه کردم

معاون سیما در پاسخ به پرسشی مبنی بر استفاده از هوش مصنوعی به جای دوبلورهای قدیمی و فقید، تأکید کرد: این اتفاق کپی رایت و حتماً بار حقوقی دارد. اما در حال بررسی هستیم

بازگشت فرزاد حسنی با ویژه برنامه تحویل سال شبکه نسیم